

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva za rok 2023

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „zástupca“ alebo „zástupkyňa“) za rok 2023 sa predkladá na základe Štatútu zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „štatút“), ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 543/2005 z 13. júla 2005, a ktorý zástupcovi ukladá každoročne, najneskôr do konca marca, vypracovať správu o činnosti za uplynulý rok a predložiť ju na rokovanie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).

Predkladaná správa nadväzuje na správu za rok 2022 a je spracovaná podľa stavu k 31. decembru 2023.

I. Činnosť zástupcu a jeho kancelárie

V roku 2023 zastupovala Slovenskú republiku v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „Súd“) JUDr. Miroslava Bálintová. V kancelárii zástupcu ďalej pracovali piati odborní zamestnanci – právnici a jeden zamestnanec zabezpečujúci administratívu.

Zástupkyňa v roku 2023 v súlade so štatútom a ďalšími relevantnými dokumentmi, predovšetkým Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a Rokovacím poriadkom Súdu (ďalej len „rokovací poriadok“) predkladala stanoviská k sťažnostiam, obsahujúce skutkový stav, vypracovaný na základe relevantných podkladov od vnútroštátnych orgánov a vyjadrenie k prijateľnosti a podstate sťažností podaných proti Slovenskej republike (článok 38 a ďalšie články Dohovoru a pravidlá 54 a 54A rokovacieho poriadku), predkladala ďalšie stanoviská, stanoviská k vyjadreniam sťažovateľov k stanoviskám vlády k prijateľnosti a podstate sťažností, vyjadrenia k ďalším podaniam sťažovateľov a k dokumentom a dôkazom, ktoré sťažovatelia Súdu predložili (článok 38 Dohovoru a pravidlá 54 a 59 rokovacieho poriadku) a na základe výziev Súdu predkladala vyjadrenia k nárokom sťažovateľov na spravodlivé zadostučinenie (pravidlo 60 rokovacieho poriadku). Ďalej sa zástupkyňa vyjadrovala k možnosti uzavretia zmiery v jednotlivých prípadoch, rokovala o zmieri a v súlade s článkom II ods. 1 písm. b) štatútu so súhlasom ministra spravodlivosti Slovenskej republiky uzatvárala zmier (články 38 a 39 Dohovoru a pravidlo 62 rokovacieho poriadku). Zástupkyňa tiež predkladala Súdu jednostranné vyhlásenia vlády a návrhy na uzavretie niektorých prípadov, v ktorých sťažovatelia, na rozdiel od vlády, nesúhlasili s navrhnutými podmienkami zmiery (článok 37 Dohovoru) a uskutočňovala ďalšie procesné úkony v konaniach.

V súlade so svojimi úlohami a kompetenciami zástupkyňa taktiež zabezpečovala a dohliadala na riadny výkon rozsudkov a rozhodnutí Súdu, teda na prijímanie opatrení, ktorých potreba vyplynula z rozhodovacej činnosti Súdu, a to individuálnych opatrení (opatrení smerujúcich k náprave zisteného porušenia práva) a všeobecných opatrení (opatrení zameraných na zabránenie vzniku ďalších podobných porušení práv). V rámci týchto činností, okrem zabezpečovania plnenia finančných záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov a rozhodnutí Súdu, predkladala príslušným vecným útvarom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej

republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) a iným vnútroštátnym orgánom návrhy na uskutočnenie opatrení, ktorých potreba vyplynula z rozhodovacej činnosti Súdu, koordinovala prijímanie týchto opatrení, spolupracovala pri ich návrhoch a poskytovala im konzultácie a odbornú pomoc. Ďalej zástupkyňa predkladala Výboru ministrov Rady Európy (ďalej len „VM RE“) správy o plánovaných a uskutočnených individuálnych a všeobecných opatreniach v rámci výkonu rozsudkov a rozhodnutí Súdu, spolupracovala pri prejednávaní prípadov týkajúcich sa Slovenskej republiky Výborom delegátov ministrov Rady Európy, viedla konzultácie s odborom výkonu rozsudkov a rozhodnutí Súdu Sekretariátu Rady Európy a pripravovala podklady pre prijatie záverečných rezolúcií VM RE o ukončení sledovania výkonu rozsudkov.

Kancelária zástupcu okrem toho v rámci svojej činnosti poskytovala súčinnosť iným organizačným útvarom ministerstva spravodlivosti, ako aj rôznym orgánom verejnej moci.

II. Prehľad štatistických údajov

a) všeobecne

Na základe dostupných štatistických údajov¹ bol vývoj vo vybavovaní sťažností týkajúcich sa Slovenskej republiky za posledných desať rokov nasledujúci:

<i>sťažnosti proti Slovenskej republike</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
sťažnosti pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu (samosudcovi, výboru alebo komore)	324	353	309	425	390	300	289	460	479	457
neprijaté alebo vyčiarknuté sťažnosti bez notifikácie vláde	329	314	291	354	395	268	253	320	427	292
sťažnosti notifikované vláde	28	30	43	47	32	55	71	52	48	143
rozsudky (počet sťažností, o ktorých bolo rozhodnuté rozsudkami*)	14	14	10	12 (18)	11 (19)	6 (9)	12 (14)	23 (27)	13 (26)	18 (19)
rozhodnutia o neprijateľnosti sťažností vyhlásené po predložení stanovísk strán (počet sťažností, ktoré boli vyhlásené za neprijateľné*)	11	5	3	1	5	7	1	14 (15)**	7 (12)	6 (8)
rozhodnutia o zmierni (počet sťažností, ktoré boli vyčiarknuté na základe zmiernu*)	9	20	18	12 (18)	7 (15)	9 (16)	7 (12)	18 (26)**	19 (23)	13 (19)
rozhodnutia o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostranného vyhlásenia vlády (počet sťažností, ktoré boli vyčiarknuté na základe jednostrannej deklarácie*)	3	4	5	2 (4)	3	4 (5)	1	4 (6)	2	3
rozhodnutia o vyčiarknutí sťažnosti z iných dôvodov	2	1	1	1	2	1	1	0	0	1

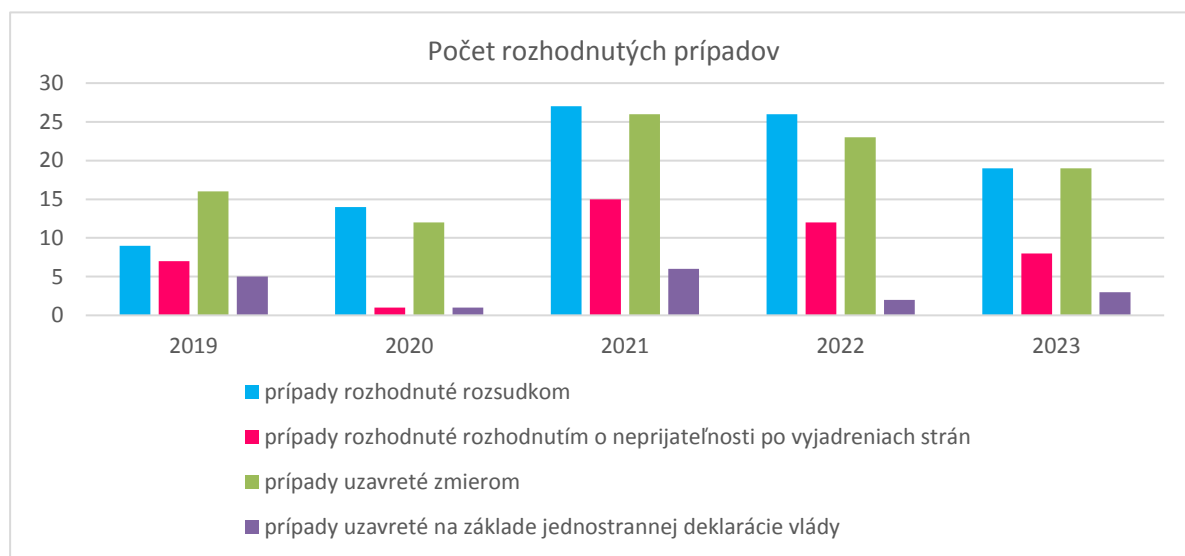
* Súd v niektorých prípadoch sťažnosti spojil na spoločné konanie a rozhodol o nich spoločným rozsudkom alebo rozhodnutím.

** Jedna sťažnosť bola sčasti vyhlásená za neprijateľnú po predložení stanovísk strán a sčasti vyčiarknutá na základe zmiernu, preto je v súlade so štatistikami vydávanými Súdom zahrnutá v oboch riadkoch tabuľky.

¹ Údaje v nasledujúcej tabuľke sú čiastočne získané z oficiálnych štatistík Súdu, prístupných na jeho internetovej stránke (pozri <https://www.echr.coe.int/statistical-reports>) a databázy HUDOC (<https://hudoc.echr.coe.int>) a čiastočne z vlastných databáz kancelárie zástupcu.

V tejto súvislosti je potrebné vysvetliť, že Súd už niekoľko rokov nezverejňuje v rámci štatistických údajov počet sťažností, ktoré sú proti jednotlivým štátom podané, ale iba počet sťažností, ktoré prešli prvotným filtrom splnenia základných formálnych podmienok a sú pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu (samosudcovi, výboru alebo komore).

Na základe uvedených údajov možno povedať, že počty notifikovaných sťažností proti Slovenskej republike, o ktorých Súd v roku 2023 akýmkoľvek spôsobom rozhodol, sú pri porovnaní údajov za posledných päť rokov priemerné a v porovnaní s rokom 2022 mierne klesli, ako ukazuje nasledujúci graf:

b) rozsudky a rozhodnutia v roku 2023

Z prípadov, ktoré boli notifikované vláde, Súd v uplynulom roku rozhodol celkovo o 50 sťažnostiach. Súd vyhlásil 18 rozsudkov, z toho v merite veci bolo vyhlásených 17 rozsudkov a 1 rozsudkom Súd vzal na vedomie zmier medzi stranami (v prípade, v ktorom bola otázka majetkovej škody predchádzajúcim rozsudkom odročená na ďalšie konanie). Okrem toho Súd vyčiarkol zo svojho zoznamu prípadov 19 sťažností (13 rozhodnutiami) na základe zmierného dosiahnutého medzi stranami, 3 sťažnosti na základe jednostrannej deklarácie vlády a 1 sťažnosť z iných dôvodov. Súd tiež 8 sťažností (6 rozhodnutiami) vyhlásil ako celok za neprijateľné po tom, ako sa k notifikovanej sťažnosti vyjadrila vláda a sťažovateľ. Okrem rozhodnutí týkajúcich sa prípadov, ktoré boli notifikované vláde, Súd zverejnil aj 2 rozhodnutia, ktorými 3 sťažnosti vyhlásil za neprijateľné bez predchádzajúcej notifikácie vláde (pozri nižšie).

V roku 2023 Súd 17 rozsudkami, ktoré sa týkali celkovo 18 sťažností, konštatoval porušenie niektorého z článkov Dohovoru zo strany Slovenskej republiky (v roku 2022 to bolo 12 rozsudkov týkajúcich sa 24 sťažností). V 1 prípade Súd zistil porušenie článku 3 Dohovoru (zákaz mučenia) v jeho procesnej časti aj hmotnej časti, ako aj porušenie článku 14 Dohovoru (zákaz diskriminácie) v spojení s článkom 3 v jeho procesnej časti, v 11 rozsudkoch konštatoval porušenie článku 6 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie, z čoho 10 prípadov sa týkalo porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, pričom v 1 prípade bolo zároveň konštatované porušenie článku 13 Dohovoru), v 4 rozsudkoch dospel

k záveru o porušení článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného života) a v 1 prípade (týkajúcom sa 2 sťažností) zistil porušenie článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru (právo na pokojné užívanie majetku).

Rozsudky Súdu, vyhlásené od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023:

Č.	Sťažnosť	Sťažovateľ	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravidlivé zadostučinenie
1	7286/16	Potoczka a Adamčo	D-6, D-8, D-13 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie, právo na účinný prostriedok nápravy (odpočúvanie telefonických hovorov v rámci trestného konania)	12. január 2023 porušenie D-8, D-13, nepotrebné skúmať podľa D-6 5 000 EUR – NU pre každého sťažovateľa 2 500 EUR – T pre sťažovateľov spoločne
2	63962/19	M. B. a ďalší (č.2)	D-3, D-14 zákaz neľudského a ponižujúceho zaobchádzania (zlé zaobchádzanie so sťažovateľmi na policajnej stanici, neefektívne vyšetrovanie), zákaz diskriminácie	7. február 2023 neporušenie D-14 v hmotnom aspekte, porušenie D-3 v hmotnom aj procesnom aspekte, porušenie D-14 v procesnom aspekte 20 000 EUR – NU pre každého sťažovateľa 11 000 EUR – T pre sťažovateľov spoločne
3	43932/19 43995/19	Katona a Závarský	D-6/1, D-13, P1/1 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na účinný prostriedok nápravy, právo na pokojné užívanie majetku (nemožnosť domáhať sa svojich pohľadávok voči dlžníkovi z dôvodu jeho oddĺženia)	9. február 2023 porušenie P1/1 (sťažnosť skúmaná len podľa P1/1), nepotrebné skúmať podľa D-6-1 11 000 EUR – MŠ, NU prvému sťažovateľovi 9 000 EUR – MŠ, NU druhému sťažovateľovi 5 000 EUR – T pre sťažovateľov spoločne
4	25436/21	Adamčo	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka trestného konania)	9. február 2023 porušenie D-6/1 5 200 EUR – MŠ, NU 250 EUR – T
5	40124/21	Janočková	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	9. február 2023 porušenie D-6/1 4 200 EUR – MŠ, NU 250 EUR – T
6	55617/17	BTS HOLDING, a. s.	MŠ za porušenie práva na majetok (rozsudok v merite vecí z 30. júna 2022)	2. marec 2023 vyčiarnutie sťažnosti na základe zmiery medzi stranami (dohoda o urovnaní pohľadávky vo výške 5 000 000 EUR)
7	45844/21	Klein	D-6/1, právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka trestného konania)	30. marec 2023 porušenie D-6/1 7 300 EUR – MŠ, NU 250 EUR – T
8	50525/21	Roth Neved'alová	D-6/1, D-13 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania), právo na účinný prostriedok nápravy	30. marec 2023 porušenie D-6/1, D-13 3 900 EUR – MŠ, NU 250 EUR – T
9	35673/18	Maslák (č.3)	D-6, D-8, D-13 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rešpektovanie korešpondencie, právo na účinný prostriedok nápravy (zaistenie korešpondencie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody)	27. apríl 2023 porušenie D-8, nepotrebné skúmať podľa D-6 a 13 2 600 EUR – NU 968 EUR – T

Č.	Sťažnosť	Sťažovateľ	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravidlivé zadost'učinenie
10	19990/20	Erik Adamčo	D-6/1, D-6/3 právo na spravodlivé súdne konanie (spravidlivosť trestného konania)	1. jún 2023 porušenie D-6 5 000 EUR – NU 15 000 EUR – T
11	51334/21	Sarkocy	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	20. júl 2023 porušenie D-6/1 2 300 EUR – MŠ, NU
12	57752/21	X.	D-6/1, D-8 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života (dĺžka a neefektívnosť rodinnoprávneho konania)	31. august 2023 porušenie D-8 (sťažnosť skúmaná len podľa D-8) 9 750 EUR – NU
13	19303/20	Sarkocy	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	21. september 2023 porušenie D-6/1 2 700 EUR – MŠ, NU
14	1971/22	Sarkocy	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	21. september 2023 3 300 EUR – MŠ, NU
15	51217/21	Poľnohospodárske družstvo Dechtice	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	21. september 2023 porušenie D-6/1 1 800 EUR – MŠ, NU 250 EUR – T
16	51197/21	Pozemkové spoločenstvo – lesný a pasienkový urbár Dechtice	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	21. september 2023 porušenie D-6/1 1 300 EUR – MŠ, NU 250 EUR – T
17	18593/19	Plechlo	D-8, D-13 právo na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie, právo na účinný prostriedok nápravy (odpočúvanie a zaznamenávanie telefonických hovorov v rámci trestného konania, uchovávanie a používanie získaného materiálu)	26. október 2023 odmietnutie sťažnosti vo vzťahu k určitému obdobiu, porušenie D-8 (sťažnosť skúmaná len podľa D-8) 2 600 EUR – NU
18	1780/22	Fúrová a Nevedelová	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	14. december 2023 porušenie D-6/1 6 500 EUR – MŠ, NU pre každého sťažovateľa 250 EUR – T pre sťažovateľov spoločne

D-x/y = článok x odsek y Dohovoru

yP-x = článok x Protokolu č. y

MŠ = náhrada majetkovej škody

NU = náhrada nemajetkovej ujmy

T = náhrada trov konania (nákladov a výdavkov spojených s konaním)

Prakticky vo všetkých prípadoch proti Slovenskej republike Súd v posledných rokoch uplatňuje procesný postup, keď pred notifikáciou sťažnosti vláde rozhodne o tom, že bude prijateľnosť a podstatu sťažnosti posudzovať spoločne. To znamená, že po notifikácii sťažnosti, ak nedôjde k uzavretiu zmiernosti medzi stranami alebo vyčiarknutiu sťažnosti z iných dôvodov, Súd preskúma predložené stanoviská strán, posúdi naraz otázky prijateľnosti aj otázky podstaty a vyhlási buď rozhodnutie (ktorým sťažnosť vyhlási za neprijateľnú) alebo rozsudok (ktorým

rozhodne o porušení alebo neporušení dotknutých článkov Dohovoru a ktorý zároveň obsahuje aj rozhodnutie o prijateľnosti alebo neprijateľnosti jednotlivých námietok).

Z vyššie uvedených rozsudkov v roku 2023 bolo 6 rozsudkov vyhlásených sedemčlennou komorou Súdu (rozsudky uvedené v tabuľke vyššie pod číslami 1 – 3, 6, 10 a 17). Všetky uvedené rozsudky medzičasom nadobudli právoplatnosť. Ďalej bolo 12 rozsudkov vyhlásených trojčlenným výborom (rozsudky uvedené pod číslami 4, 5, 7 – 9, 11 – 16 a 18) a tieto rozsudky nadobudli právoplatnosť dňom ich vyhlásenia. Podrobnosti o jednotlivých rozsudkoch sú uvedené v prílohe č. 1 k tejto správe.

V roku 2023 ďalej Súd 6 rozhodnutiami rozhodol v prospech Slovenskej republiky a vyhlásil 8 sťažností za neprijateľné po tom, ako sa k nim vyjadrila vláda a sťažovatelia. Vo väčšine z týchto prípadov išlo o tzv. kvázi-meritórne rozhodnutia, ktorými Súd posúdil sťažnosti v časti alebo v celom rozsahu ako zjavne nepodložené. Okrem toho Súd aj bez predchádzajúcej notifikácie vláde zverejnil ďalšie 2 rozhodnutia, ktorým 3 sťažnosti vyhlásil za neprijateľné.²

Zverejnené rozhodnutia Súdu, ktorými boli sťažnosti proti Slovenskej republike vyhlásené za neprijateľné, od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namiataný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia
1	40734/22 40803/22	Róbert Kaliňák a Róbert Fico*	D-6/1, D-6/3, D-13 právo na spravodlivé súdne konanie (nestrannosť dozoru nad vyšetrovaním), právo na účinný prostriedok nápravy	28. február 2023 sťažnosti vyhlásené za neprijateľné
2	31870/20 31896/20 31903/20	Karol Jecko a 2 ďalšie sťažnosti	D-6, D-8, D-13 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rešpektovanie súkromného života a právo na účinný prostriedok nápravy (zákonnosť príkazov na odpočúvanie)	11. júl 2023 sťažnosti vyhlásené za neprijateľné z dôvodu zjavnej nepodloženosti
3	31975/19	Veronika Kováčová a ďalší	D-3, D-8, D-13, D-14, zákaz zlého zaobchádzania, právo na rešpektovanie súkromného života, právo na účinný prostriedok nápravy, zákaz diskriminácie (zlé zaobchádzanie so sťažovateľmi zo strany polície pri policajnom zásahu)	11. júl 2023 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k prvej a druhej sťažovateľke z dôvodu zjavnej nepodloženosti a vo vzťahu k tretiemu sťažovateľovi pre nezlučiteľnosť <i>ratione personae</i> s ustanoveniami Dohovoru
4	60788/21	Ján Rybár a Simona Veselská	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	31. august 2023 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú z dôvodu zjavnej nepodloženosti
5	56978/21	Július Verčimák	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	28. september 2023 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú z dôvodu zneužitia práva na sťažnosť
6	7206/22	LINI s. r. o.	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	9. november 2023 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú z dôvodu zjavnej nepodloženosti

² Okrem toho Súd zverejnil aj rozhodnutie *Dalvy proti 47 členským štátom* z 23. mája 2023, ktorým bez predchádzajúcej notifikácie vyhlásil za neprijateľnú sťažnosť podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, týkajúcu sa konania pred Správnym tribunálom Rady Európy.

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia
7	978/22	Viera Nevedelová*	D-6/1, D-8 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rešpektovanie súkromného života (výberové konanie na miesto sudcu novovytvoreného Najvyššieho správneho súdu)	28. november 2023 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú čiastočne z dôvodu zjavnej nepodloženosti a čiastočne ako nezlučiteľná <i>ratione materiae</i> s ustanoveniami Dohovoru
8	7613/22	Barbora Šrámková	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	14. december 2023 sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú z dôvodu zjavnej nepodloženosti

*Rozhodnutie bolo vyhlásené bez notifikácie sťažnosti vláde.

Podrobnosti o predmetných rozhodnutiach sú uvedené v prílohe č. 1 k tejto správe.

Okrem toho Súd v roku 2023 vydal 13 rozhodnutí, ktorými vzal na vedomie zmier medzi sťažovateľmi a vládou po tom, ako sa uistil, že dosiahnutý zmier je založený na rešpektovaní ľudských práv tak, ako je to definované v Dohovore a jeho protokoloch a rozhodol o vyčiarknutí 19 sťažností zo svojho zoznamu prípadov (Súd niektoré sťažnosti spojil na spoločné konanie a rozhodol o nich spoločným rozhodnutím).

Rozhodnutia Súdu o zmieri, prijaté od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023:

Č.	Sťažnosť	Sťažovateľ	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia	Odškodnenie
1	24694/22	Ján Varchula Jozef Varchula Vladislav Varchula Miron Varchula	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	19. január 2023	3 200 EUR – MŠ a NU pre každého sťažovateľa 250 EUR – T pre sťažovateľov spoločne
2	22232/22	Jaroslav Machovčíak	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	19. január 2023	6 800 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
3	21763/22	Marta Hradečná	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	19. január 2023	7 100 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
4	33260/22	Róbert Križan	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	9. marec 2023	1 800 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
5	45492/22 50011/22 52326/22	Ján Žolko URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o. advokátska kancelária Viliam Klubník	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	4. máj 2023	8 100 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T 1 200 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T 1 800 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
6	51310/22	Andrea Šoošová	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	17. máj 2023	2 700 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
7	50531/22	Daniel Gajdoš	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	17. máj 2023	2 600 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
8	56585/22	BPT LEASING, a. s.	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	1. jún 2023	5 500 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T

Č.	Sťažnosť	Sťažovateľ	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia	Odškodnenie
9	55290/22	Jozef Kurian	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	1. jún 2023	11 700 EUR – MŠ a NU
10	6900/23	Jana Vajdová a Miloš Vajda	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	14. september 2023	3 300 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T pre sťažovateľov spoločne
	8971/23	BPT LEASING, a. s.			1 800 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
	8972/23	Vladimír Šárník			2 200 EUR – MŠ a NU
	10210/23	Tatiana Kollárová			3 000 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
	14491/23	BPT LEASING, a. s.			8 700 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T
11	5852/23	Peter Lešťan	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	14. september 2023	2 600 EUR – MŠ a NU
12	11846/23	Svetlana Fedorčáková a František Fedorčák	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	12. október 2023	4 200 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T pre sťažovateľov spoločne
13	17755/23	Tomáš Cihán	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	9. november 2023	2 000 EUR – MŠ a NU 250 EUR – T

V rozhodovacej činnosti Súdu existuje inštitút tzv. rozhodnutia na základe jednostrannej deklarácie dotknutej zmluvnej strany Dohovoru (pozri napr. *Tahsin Acar proti Turecku*, [VK], č. 26307/95, ods. 75-77, ECHR 2003-VI, *Meriakri proti Moldavsku* (vyčiarknutie), č. 53487/99, 1. marca 2005, *Swedish Transport Workes Union proti Švédsku*, (vyčiarknutie), č. 53507/99, 18. júla 2006 a *Van Houten proti Holandsku* (vyčiarknutie), č. 25149/03, ECHR 2005-IX). Ide o prípady, v ktorých je dotknutá vláda pripravená uzavrieť zmluvu za podmienok navrhnutých Súdom, avšak sťažovateľ s uzavretím zmluvy nesúhlasí. Za predpokladu, že vláda jednostranne deklaruje, že uznáva porušenie práv sťažovateľa a je pripravená zaplatiť mu spravodlivé zadostučinenie, Súd môže, ak je presvedčený, že dodržiavanie ľudských práv zaručených Dohovorom a jeho protokolmi nevyžaduje, aby sa pokračovalo v posudzovaní predmetnej sťažnosti, vziať na vedomie vyhlásenie dotknutej vlády a rozhodnúť o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov v súlade s článkom 37 ods. 1 písm. c) Dohovoru (t. j. z dôvodu, že okolnosti vedú k záveru, že pre akýkoľvek iný dôvod zistený Súdom nie je potrebné pokračovať v posudzovaní sťažnosti). V prípadoch, v ktorých je vláda pripravená uzavrieť zmluvu, avšak sťažovateľ zmluvu odmieta, sa v súlade s aktuálnou judikatúrou Súdu suma uvedená v jednostrannej deklarácii vlády znižuje oproti sume navrhutej v deklarácii o zmluvu o 10 %. Vláda tento postup začala využívať už v roku 2007. V ďalších rokoch v tejto praxi pokračovala a v roku 2023 Súd takto vo vzťahu k Slovenskej republike vyčiarkol 3 sťažnosti.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažností na základe jednostrannej deklarácie vlády, vyhlásené od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023:

Č.	Sťažnosť	Sťažovateľ	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia	Spravodlivé zadosťučinenie
1	50053/22	BPT LEASING, a. s.	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania)	1. jún 2023	2 655 EUR
2	9829/23	Alexander Bočan	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania) D-13 právo na účinný prostriedok nápravy	12. október 2023	2 565 EUR
3	8221/23	G. S. S., s. r. o.	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie (dĺžka občianskoprávneho konania) D-13 právo na účinný prostriedok nápravy	14. december 2023	4 905 EUR

V období od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností z iných dôvodov než zmier alebo jednostranná deklarácia iba v 1 prípade. K vyčiarknutiu došlo po tom, ako sa k notifikovanej sťažnosti vyjadrila vláda, a to z dôvodu, že sťažovateľ nereagoval na výzvy Súdu, z čoho Súd vyvodil, že nemá záujem na ďalšom prerokovaní svojej sťažnosti v zmysle článku 37 ods. 1 písm. a) Dohovoru.

Rozhodnutie Súdu o vyčiarknutí sťažnosti na základe iného dôvodu, prijaté od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023:

Č.	Sťažnosť	Sťažovateľ	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Dátum rozhodnutia
1	30515/22	E. L.	D-6, D-8 právo na spravodlivé súdne konanie právo na rešpektovanie rodinného života (dĺžka a efektívnosť konania o výkon súdneho rozhodnutia)	31. október 2023

c) predbežné opatrenia v roku 2023

V zmysle pravidla 39 Rokovacieho poriadku Súdu môže komora Súdu alebo v prípade potreby jej predseda na návrh strany alebo inej dotknutej osoby, alebo z vlastného podnetu nariadiť stranám akékoľvek predbežné opatrenie, ktoré považuje za potrebné prijať v záujme strán alebo riadneho priebehu konania. Veľká časť nariadených predbežných opatrení sa týka vydania alebo vyhostenia cudzincov, ktorí sa pred Súdom sťažujú na porušenie svojich práv podľa článkov 2, 3, 8 alebo 6 Dohovoru a tvrdia, že v štáte, do ktorého by mali byť vydaní alebo vyhostení, im hrozí smrť, zlé zaobchádzanie alebo nespravodlivé trestné konanie, prípadne, že vydaním alebo vyhostením stratia kontakt so svojou rodinou nachádzajúcou sa vo vydávajúcom alebo vyhostujúcom štáte.

Vo vzťahu k Slovenskej republike boli podľa štatistických údajov Súdu³ v roku 2023 podané 2 žiadosti o nariadenie predbežného opatrenia. Súd žiadne predbežné opatrenie nenariadil (žiadosti nespádali do rozsahu článku 39 Rokovacieho poriadku Súdu).

d) intervencie v roku 2023

Podľa článku 36 ods. 2 Dohovoru a pravidla 44 ods. 3 rokovacieho poriadku môže štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru a nie je stranou v spore, alebo akákoľvek zainteresovaná osoba odlišná od sťažovateľa, so súhlasom Súdu intervenovať v prípade ako tretia strana. V roku 2023 Slovenská republika nežiadala o možnosť intervenovať ako tretia strana v žiadnom prípade proti iným štátom.

Z prípadov, v ktorých Slovenská republika intervenovala ako tretia v predchádzajúcom období, Súd v roku 2023 rozhodol v prípade *O. H. a G. H. proti Nemecku* (sťažnosti č. 3568/18 a 54741/18), týkajúcom sa odmietnutia žiadosti transexuálneho muža, ktorý porodil dieťa, aby bol úradne vedený ako otec dieťaťa. Súd rozsudkom zo 4. apríla 2023 rozhodol, že nedošlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

V predchádzajúcom období Slovenská republika intervenovala ako tretia strana tiež v skupine prípadov proti Nórsku, týkajúcich sa odobratia maloletých detí zo starostlivosti biologických rodičov alebo uvoľnenia odobratých detí na adopciu bez súhlasu ich biologických rodičov. V niektorých prípadoch Súd rozhodol už v rokoch 2021 a 2022. V roku 2023 konštatoval porušenie článku 8 Dohovoru v prípade sťažnosti č. 48372/18 *M. A. a M. A.* (sťažnosť bola spojená aj s inými sťažnosťami a rozhodnutá rozsudkom *K. F. a ďalší proti Nórsku* z 12. septembra 2023).

Ďalej Súd rozhodol v prípade *Sanchez proti Francúzsku* (sťažnosť č. 45581/15), do ktorého Slovenská republika ako tretia strana vstúpila v roku 2022. Prípade sa týkal odsúdenia politika, v príslušnom čase poslanca miestneho zastupiteľstva kandidujúceho v parlamentných voľbách, za nezmazanie nenávisťných príspevkov iných osôb na jeho účte na Facebooku, voľne dostupnom verejnosti. Po tom, čo promptne neodstránil komentáre uverejnené na jeho účte na Facebooku, bol sťažovateľ vnútroštátnymi súdmi odsúdený za podnecovanie k nenávisti alebo násiliu voči skupine obyvateľstva alebo jednotlivcovi na základe ich príslušnosti k určitému náboženstvu. Rozsudkom veľkej komory Súdu, vyhláseným 15. mája 2023, Súd rozhodol, že nedošlo k porušeniu článku 10 Dohovoru (sloboda prejavu). Konštatoval, že zásah bol zákonný, legitímny a na základe posúdenia konkrétnych okolností prípadu dospel k záveru, že ho možno považovať za „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“. Rozhodnutia vnútroštátnych súdov sa podľa Súdu zakladali na relevantných a dostatočných dôvodoch, aj pokiaľ ide o zodpovednosť pričítateľnú sťažovateľovi ako politikovi za protiprávne komentáre zverejnené v období pred voľbami na jeho facebookovom účte inými osobami, aj čo sa týka jeho odsúdenia.

Slovenská republika v roku 2022 vstúpila ako tretia strana tiež do konania vo veci *Verein KlimaSeniorinnen Schweiz a ďalší proti Švajčiarsku*, ktorý sa týka dôsledkov klimatických zmien na podmienky života a zdravie starších osôb a zodpovednosti štátu v tejto oblasti.

Ako jeden z 26 intervenujúcich štátov Slovenská republika vystupuje aj vo veci medzištátnej sťažnosti *Ukrajina a Holandsko proti Rusku*, ktorý sa v časti týka zostrelenia letu

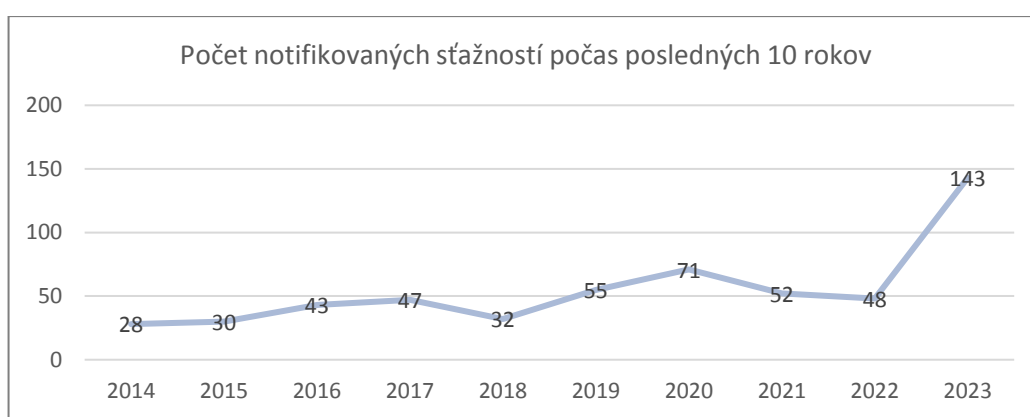
³ Údaje sú získané z oficiálnych štatistík Súdu, prístupných na jeho internetovej stránke (pozri https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_art_39_01_ENG.pdf).

MH17 a v časti vojenských operácií Ruskej federácie na území Ukrajiny. V týchto prípadoch Súd zatiaľ nerozhodol.

III. Stav agendy

a) sťažnosti proti Slovenskej republike

Od roku 1993 do konca roku 2023 Súd notifikoval vláde spolu 1366 sťažností. V roku 2023 bolo vláde notifikovaných 143 sťažností. Ich počet sa oproti roku 2022 (48 sťažností) zvýšil takmer trojnásobne. Počet notifikovaných sťažností za jednotlivé roky v období posledných 10 rokov vidieť na nasledujúcom grafe (pozri tiež prehľad štatistických údajov v časti II. tejto správy):

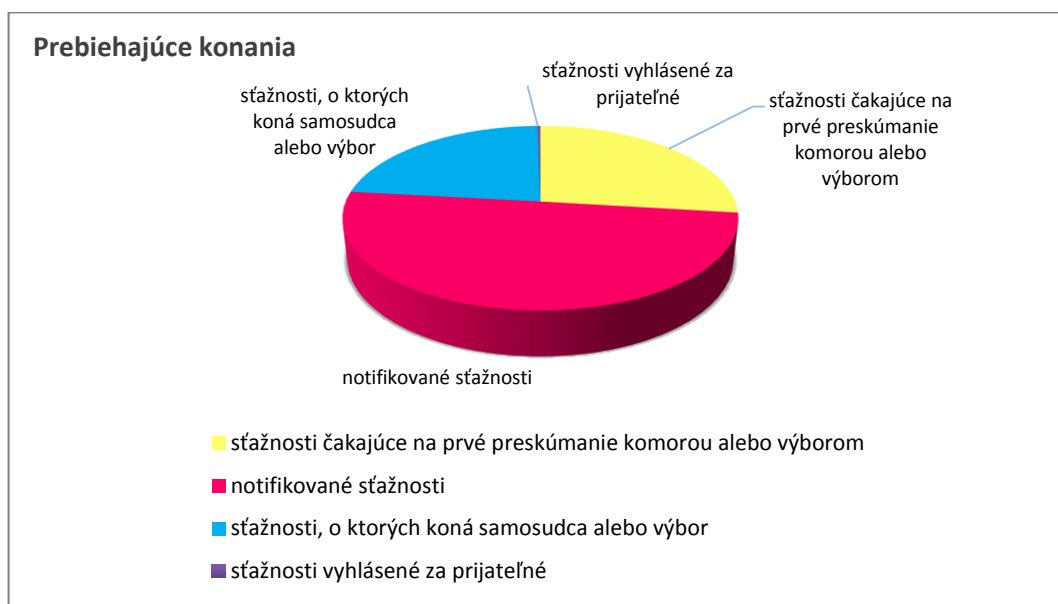

Všetky sťažnosti, ktoré boli notifikované vláde v roku 2023, patria do kategórie individuálnych sťažností podľa článku 34 Dohovoru. Žiadna medzištátna sťažnosť podľa článku 33 Dohovoru nebola proti Slovenskej republike podaná a ani Slovenská republika nepodala takúto sťažnosť proti inému zmluvnému štátu Dohovoru.

Časť sťažností oznámených vláde, najmä tie, ktoré sa týkajú porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote, je Súdom posudzovaná za použitia procedúry WECL („well established case law“), t. j. zjednodušenej procedúry pre niektoré skupiny sťažností týkajúcich sa problematiky, ktorá už je predmetom ustálenej judikatúry Súdu a o ktorých rozhoduje trojčlenný výbor. V prípadoch proti Slovenskej republike, v ktorých nebola použitá procedúra WECL, Súd v uplynulom roku s výnimkou zopár prípadov využil tzv. IMSI notifikáciu („immediate and simplified communications“). V týchto prípadoch Súd už nevypracúva skutkový stav prípadu, ale špecifikuje len predmet sťažnosti a vládu ako sporovú stranu vyzve, aby predložila skutkový stav spolu so stanoviskom k prijateľnosti a podstate sťažnosti. Vypracovanie skutkového stavu kladie zvýšené požiadavky na prácu kancelárie zástupcu. Súd okrem toho od roku 2021 uplatňuje svoju stratégiu zameranú na skrátenie doby rozhodovania v prípadoch, ktoré považuje za dôležité pre dotknutý štát a systém Dohovoru ako celok (tzv. impact cases). Vo vzťahu k Slovenskej republike boli viaceré notifikované sťažnosti označené za potenciálne prípady s dopadom (tzv. potential impact cases).

Zoznam sťažností notifikovaných vláde v roku 2023 sa nachádza v prílohe č. 2 k tejto správe.

Na základe dostupných štatistických údajov⁴, ku koncu roka 2023 na Súde prebiehalo konanie celkovo o 323 sťažnostiach podaných proti Slovenskej republike. Stav týchto konaní ukazuje nasledujúci graf:

b) dohľad VM RE nad výkonom právoplatných rozsudkov a rozhodnutí Súdu

V priebehu roku 2023 bola sťažovateľom z titulu spravodlivého zadosťučinenia priznaného rozsudkami Súdu, na základe uzavretých zmierov alebo na základe jednostranných deklarácií vlády celkovo vyplatená suma 377 073 EUR. Prehľad vyplatených súm je uvedený v prílohe č. 3.

V súvislosti s výkonom rozsudkov VM RE sleduje, či boli prijaté všeobecné a individuálne opatrenia nevyhnutné na splnenie rozsudku, pričom berie do úvahy možnosť štátu zvoliť si opatrenia, ktoré v tomto ohľade považuje za najvhodnejšie. Kancelária zástupcu prostredníctvom priamych rokovaní s pracovníkmi odboru výkonu rozsudkov a rozhodnutí Súdu Sekretariátu Rady Európy a prostredníctvom predložených správ o plánovaných a prijatých opatreniach informuje VM RE o plnení záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov, a to najmä o vyplatení priznaných súm spravodlivého zadosťučinenia, o ďalšom vývoji v prípadoch na vnútroštátnej úrovni, o oboznámení dotknutých vnútroštátnych orgánov s rozsudkami Súdu a o zverejnení týchto rozsudkov, o uskutočnených a pripravovaných legislatívnych zmenách, o zmenách v rozhodovacej praxi vnútroštátnych súdov, ako aj o ďalších opatreniach uskutočňovaných v rámci výkonu rozsudkov.

Ku koncu roka 2023 VM RE vykonával dohľad nad celkovo 70 prípadmi proti Slovenskej republike.

Po tom, ako sa VM RE presvedčí, že Slovenská republika prijala všetky nevyhnutné opatrenia na splnenie rozsudku alebo rozhodnutia, prijme záverečnú rezolúciu, v ktorej konštatuje, že úlohy podľa článku 46 ods. 2 Dohovoru boli splnené. V roku 2023 VM RE

⁴ Údaje sú získané z oficiálnych štatistík Súdu, prístupných na jeho internetovej stránke (pozri https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=reports&c=#n1347956587550_pointer).

ukončil dohľad nad výkonom 20 rozsudkov a rozhodnutí proti Slovenskej republike vydaním záverečných rezolúcií:

- rezolúcia *CM/ResDH(2023)13*, prijatá 1. februára 2023 k rozhodnutiam *SAND, s. r. o. a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike* z 5. mája 2022 (č. 52357/21, č. 53040/21 a č. 53479/21), *Križan proti Slovenskej republike* zo 7. apríla 2022 (č. 52518/21), *Juriš proti Slovenskej republike* zo 16. júna 2022 (č. 57315/21), *Mravcová a 2 ďalšie sťažnosti proti Slovenskej republike* zo 16. júna 2022 (č. 57667/21, č. 110/22 a č. 988/22) a *Sisák proti Slovenskej republike* z 19. mája 2022 (č. 58228/21), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností, týkajúcich sa dĺžky civilných konaní, na základe zmieru uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi;
- rezolúcia *CM/ResDH(2023)162*, prijatá 28. júna 2023 k rozhodnutiam *Bardúnová proti Slovenskej republike* z 8. septembra 2022 (č. 10212/22), *NOVASTYL s. r. o. proti Slovenskej republike* z 22. septembra 2022 (č. 16123/22), *Magát proti Slovenskej republike* z 24. novembra 2022 (č. 23973/22), *TOMÁŠEK & PARTNERS, s. r. o. a Tomášek proti Slovenskej republike* z 24. novembra 2022 (č. 28236/22) a *Banykó proti Slovenskej republike* z 30. júna 2022 (č. 59360/21), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností, týkajúcich sa dĺžky civilných konaní, na základe zmieru uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi;
- rezolúcia *CM/ResDH(2023)299*, prijatá 18. októbra 2023 k rozhodnutiam *Hradečná proti Slovenskej republike* z 19. januára 2023 (č. 21763/22), *Machovčiak proti Slovenskej republike* z 19. januára 2023 (č. 22232/22) a *Križan proti Slovenskej republike* z 9. marca 2023 (č. 33260/22), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností, týkajúcich sa dĺžky civilných konaní, na základe zmieru uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi;
- rezolúcia *CM/ResDH(2023)348*, prijatá 8. novembra 2023 k rozsudkom *Peter proti Slovenskej republike* z 2. decembra 2021 (č. 14112/21), *Pjonteková a Petejová proti Slovenskej republike* z 23. júna 2022 (č. 52505/20 a č. 52832/20) a *Raticová proti Slovenskej republike* z 10. júna 2021 (č. 20305/20), ktorými Súd konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku neprimeranej dĺžky civilného konania;
- rezolúcia *CM/ResDH(2023)349*, prijatá 8. novembra 2023 k rozsudkom *BTS HOLDING, a. s. proti Slovenskej republike* z 30. júna 2022 (č. 55617/17) a 2. marca 2023 (č. 55617/17, spravodlivé zadost'učinenie), ktorými Súd konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 a článku 13 Dohovoru a tiež porušeniu článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru v dôsledku zastavenia exekúcie vedenej na základe právoplatného a záväzného rozhodcovského rozsudku Medzinárodného rozhodcovského súdu v Paríži proti Fondu národného majetku Slovenskej republiky a následne vzal na vedomie dohodu strán a vyčiarkol sťažnosť zo zoznamu prípadov;
- rezolúcia *CM/ResDH(2023)448*, prijatá 13. decembra 2023 k rozsudku *MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o. proti Slovenskej republike* z 22. júla 2021 (č. 48858/20), ktorým Súd konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania;
- rezolúcia *CM/ResDH(2023)449*, prijatá 13. decembra 2023 k rozsudku *Shiksaitov proti Slovenskej republike* z 10. decembra 2020 (č. 56751/16 a č. 33762/17), ktorým Súd konštatoval porušenie článku 5 ods. 1 (pri posúdení, či bola väzba sťažovateľa po celú

dobu trvania odôvodnená z hľadiska článku 5 ods. 1 písm. f) Súd poukázal na pomalý a nedostatočne aktívny postup vnútroštátnych orgánov pri získavaní informácií relevantných pre rozhodnutie v extradičnom konaní) a porušenie článku 5 ods. 5 Dohovoru (tým, že sťažovateľ nemal na vnútroštátnej úrovni reálne právo na odškodnenie za porušenie svojho práva podľa článku 5 ods. 1 Dohovoru);

- rezolúcia *CM/ResDH(2023)450*, prijatá 13. decembra 2023 k rozsudku *Chocholáč proti Slovenskej republike* z 7. júla 2022 (č. 81292/17), ktorým Súd konštatoval porušenie článku 8 Dohovoru v dôsledku disciplinárneho postihu sťažovateľa vo výkone trestu odňatia slobody za držbu pornografického materiálu, a to na základe všeobecného zákazu držby pornografického materiálu odsúdenými, ktorý neumožňoval posúdenie primeranosti v individuálnom prípade.

IV. Závery

V roku 2023 Súd vláde oznámil 143 nových sťažností, z ktorých približne tretina (53 sťažností) sa týkala namietaného porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. V ďalšej veľkej časti notifikovaných sťažností bolo namietané porušenie práva na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1, pričom 51 sťažností sa týkalo opatrení proti šíreniu koronavírusu a 3 prípady sa týkali zaistenia majetku alebo peňažných prostriedkov v kontexte trestného konania. Ďalej bolo vláde oznámených 5 sťažností na porušenie článkov 3 a 8 Dohovoru, týkajúcich sa podmienok vo väzbe alebo dôkladných osobných prehliadok v ústave na výkon trestu odňatia slobody, ako aj ďalšie 2 sťažnosti na porušenie článku 3 Dohovoru, týkajúce sa zlého zaobchádzania zo strany polície. Ďalších 15 sťažností sa týkalo rôznych porušení článku 8 Dohovoru (namietané boli zároveň porušenia iných ustanovení Dohovoru, najmä článku 6, 13 alebo 14; v 1 prípade bola sťažnosť notifikovaná aj podľa článku 4 Dohovoru stanovujúceho zákaz nútenej práce). Okrem toho bolo vláde oznámených 9 sťažností podľa článku 5 Dohovoru, týkajúcich sa dôvodnosti väzby, 2 sťažnosti výlučne podľa článku 6 Dohovoru, 1 sťažnosť podľa článku 10 Dohovoru (sloboda prejavu), 1 sťažnosť podľa článku 2 Protokolu č. 1 a článku 14 Dohovoru namietajúca diskriminačné vzdelávanie v špeciálnych triedach a 1 sťažnosť na porušenie článku 2 Protokolu č. 4 a článku 13 a 14 Dohovoru, týkajúca sa dopadu opatrení proti šíreniu koronavírusu na slobodu pohybu sťažovateľa.

Z prípadov, v ktorých Súd rozhodol v roku 2023, bolo v 1 prípade konštatované porušenie článku 3 Dohovoru. Ide o rozsudok *M. B. a ďalší proti Slovenskej republike* (č. 2) zo 7. februára 2023 (prvý prípad *M. B. a ďalší*, o ktorom Súd rozhodol rozsudkom z 1. apríla 2021, sa týkal zlého zaobchádzania zo strany policajta počas prevozu sťažovateľov v policajnom vozidle na policajnú stanicu). V prípade *M. B. a ďalší* (č. 2) šiesti sťažovatelia, v čase zadržania v marci 2009 maloletí, tvrdili, že na policajnej stanici boli fyzicky a slovne týraní policajtmí, vrátane komentárov týkajúcich sa, okrem iného, ich rómskej etnickej príslušnosti. V médiách sa následne objavil zvukovo-obrazový materiál nahratý mobilným telefónom, ktorý zachytával zaobchádzanie, ktorému boli sťažovatelia podrobení. Súd poznamenal, že počiatočná odpoveď vnútroštátnych orgánov, teda začatie trestného stíhania, vznesenie obvinenia proti desiatim policajtom (zo zneužitia právomoci verejného činiteľa a vydierania) a podanie obžaloby, bola relatívne rýchla. Avšak čo sa týka ďalšieho priebehu konania, prvostupňový rozsudok bol dvakrát zrušený z dôvodu procesných nedostatkov, čo sa týkalo predovšetkým opakovaného odmietnutia prvostupňového súdu pripustiť zvukovo-obrazový materiál ako dôkaz napriek pokynom odvolacieho súdu. Nutnosť opätovného prejednanie veci na prvom stupni viedla k

značným priet'ahom v konaní, čo výrazne znížilo jeho účinnosť. Medzi kľúčovými dôvodmi na oslobodenie obžalovaných boli rozpory vo výpovediach sťažovateľov v prípravnom konaní a v konaní pred súdom a rozpory v ich výpovediach navzájom a podľa Súdu sa takéto nezrovnalosti len zhoršili plynutím času vzhľadom na jeho nevyhnutný vplyv na ľudskú pamäť. Súd preto dospel k záveru o porušení článku 3 Dohovoru v jeho procesnej časti. Ďalej Súd nezistil žiadne dôvody na pochybnosti o tom, že udalosti zachytené na zvukovo-obrazovej nahrávke sa skutočne odohrali (sťažovatelia boli v priestoroch policajnej stanice nútení dávať si facky a potom sa pobožkať, a to v prítomnosti štekajúcich psov bez náhubkov a policajtov v uniformách). Súd preto dospel k záveru, že zaobchádzanie so sťažovateľmi bolo neľudské a ponižujúce, a teda došlo k porušeniu článku 3 Dohovoru aj v jeho hmotnej časti. Okrem toho, povinnosť orgánov podniknúť všetky primerané kroky na odhalenie akéhokoľvek rasového motívu a zistiť, či etnická nenávisť alebo predsudky zohrávali úlohu v zlom zaobchádzaní, Súd nepovažoval za splnenú, preto konštatoval aj porušenie článku 14 Dohovoru v spojení s procesnou časťou článku 3 Dohovoru.

Zaobchádzanie zo strany polície bolo namietané aj sťažnosťou *Kováčová a ďalší proti Slovenskej republike*, ktorú Súd vyhlásil za neprijateľnú rozhodnutím z 11. júla 2023. V prípade prvej a druhej sťažovateľky Súd akceptoval argumentáciu vlády, týkajúcu sa podstaty sťažnosti a tento prípad, ktorý sa týkal zásahu v rómskej komunite v Zborove v apríli 2017, Súd odlíšil od prípadu týkajúceho sa zásahu v Moldave nad Bodvou v júni 2013 (rozsudok *R. R. a R. D. proti Slovenskej republike* z 1. septembra 2020), keďže políciu privolali priamo členovia komunity, aby riešila násilný konflikt v nej, podľa svedkov z komunity policajti konflikt zastavili a neexistoval žiadny objektívny dôkaz o prijatí obmedzujúcich opatrení voči sťažovateľkám, ani žiadny lekárske dôkaz o zraneniach (v prípade tretieho sťažovateľa, ktorý sa sťažoval v mene svojej manželky, ktorá zomrela pred podaním sťažnosti, Súd nezistil žiadne výnimočné dôvody, ktoré by odôvodňovali uznanie jeho postavenia ako obeť).

Väčšina prípadov rozhodnutých Súdom v roku 2023 sa týkala namietaného porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Súd 22 takýchto sťažností vyčiarkol zo svojho zoznamu prípadov na základe zmieru alebo na základe jednostrannej deklarácie vlády. K zmiernemu riešeniu alebo využitiu inštitútu jednostrannej deklarácie vlády sa pristúpilo v prípadoch, ktoré neboli obhájiteľné vzhľadom na už ustálenú judikatúru Súdu, t. j. rozsudky, ktorými Súd v obdobných prípadoch konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. Pokiaľ ide o ostatné prípady, Súd v 10 prípadoch konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku neprimeranej dĺžky konania, a to rozsudkami *Adamčo proti Slovenskej republike* z 9. februára 2023, *Janočková proti Slovenskej republike* z 9. februára 2023, *Klein proti Slovenskej republike* z 30. marca 2023, *Roth Neved'alová proti Slovenskej republike* z 30. marca 2023, *Sarkocy proti Slovenskej republike* (č. 51334/21 z 20. júla 2023, č. 19303/20 z 21. septembra 2023 a č. 1971/22 z 21. septembra 2023), *Pol'nohospodárske družstvo Dechtice proti Slovenskej republike* z 21. septembra 2023, *Pozemkové spoločenstvo – lesný a pasienkový urbár Dechtice proti Slovenskej republike* z 21. septembra 2023 a *Fúrová a Nevedelová proti Slovenskej republike* z 14. december 2023. V 4 prípadoch Súd akceptoval argumenty vlády a vyhlásil sťažnosti za neprijateľné. Sťažnosti *Rybár a Veselská proti Slovenskej republike* (rozhodnutie z 31. augusta 2023), *LINI s. r. o. proti Slovenskej republike* (rozhodnutie z 9. novembra 2023) a *Šrámková proti Slovenskej republike* (rozhodnutie zo 14. decembra 2023) odmietol pre zjavnú nepodloženosť. Súd v týchto prípadoch akceptoval, že obmedzenia súvisiace s Covid-19 mohli mať nepriaznivý vplyv na priebeh konania, avšak zároveň vzal do úvahy, že nedošlo k významnejším obdobiam nečinnosti pričítateľným príslušnému súdu (na rozdiel od prípadu *Adamčo proti Slovenskej republike*, rozhodnutého rozsudkom z 9. februára 2023, v ktorom aj keď Súd uznal, že na dĺžku

konania mohlo mať nepriaznivý vplyv aj odročenie niekoľkých pojednávaní pre krízu súvisiacu s pandemiou ochorenia Covid-19, na druhej strane poukázal na zrušenie prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom dvakrát a na dĺžku konania viac ako 7 rokov na jednom stupni, preto v prípade *Adamčo* nebol presvedčený, že štát môže byť zbavený zodpovednosti za dlhé konanie). V prípade *Verčimák proti Slovenskej republike* Súd sťažnosť odmietol pre zneužitie práva na podanie sťažnosti (rozhodnutie z 28. septembra 2023).

V prípade *Erik Adamčo proti Slovenskej republike* (rozsudok z 1. júna 2023), týkajúcom sa namietanej nespravodlivosti trestného konania, sa sťažovateľ sťažoval, že jeho odsúdenie v roku 2017 sa zakladalo na výpovediach svedkov, ktorí spolupracovali s vyšetrovateľmi a prokuratúrou výmenou za určité výhody vrátane beztrestnosti. Súd dospel k záveru, že za osobitných skutkových okolností tohto prípadu nebolo použitie dôkazov pochádzajúcich od spolupracujúcich svedkov v trestnom konaní sprevádzané primeranými zárukami na zabezpečenie celkovej spravodlivosti konania, preto konštatoval porušenie článku 6 Dohovoru.

Pokiaľ ide o ďalšie sťažnosti podľa článku 6 Dohovoru, rozhodnutia *Kaliňák a Fico proti Slovenskej republike* z 28. februára 2023 a *Nevedelová proti Slovenskej republike* z 28. novembra 2023, ktorými Súd sťažnosti odmietol, boli prijaté bez ich notifikácie vláde. Súd však v týchto prípadoch vyhlásil plnohodnotne odôvodnené rozhodnutia, ktoré zverejnil.

Ďalej Súd v roku 2023 rozhodol o niekoľkých sťažnostiach namietajúcich porušenie článku 8 Dohovoru. V rozsudkoch *Potoczka a Adamčo proti Slovenskej republike* z 12. januára 2023 a *Plechlo proti Slovenskej republike* z 26. októbra 2023 Súd konštatoval porušenie článku 8 Dohovoru z dôvodu, že zásah do práva na rešpektovanie súkromného života a korešpondencie nebol v súlade so zákonom. V prípade *Potoczka a Adamčo*, ktorý sa týkal odpočúvania na mobilnej telefónnej stanici evidovanej na prvú sťažovateľku, ktorú podľa štátnych orgánov používal druhý sťažovateľ, súdny príkaz na odpočúvanie neobsahoval odôvodnenie, čím nespĺňal požiadavky vnútroštátneho práva. Súd v tomto prípade konštatoval aj porušenie práva sťažovateľov na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru. Prípád *Plechlo* sa týkal odpočúvania a zaznamenávania telefonických hovorov, ktorých bol sťažovateľ účastníkom, v rámci trestného konania na základe príkazu, ktorého cieľom nebol priamo sťažovateľ, ako aj uchovávanía a používania zaznamenaného materiálu. Podľa Súdu bola podstatou argumentácie sťažovateľa neexistencia právneho rámca na ochranu jeho práv ako osoby náhodne ovplyvnenej realizáciou príkazu na odpočúvanie. Súd dospel k záveru, že predmetný zásah do práv sťažovateľa nebol sprevádzaný primeranými a účinnými zárukami proti zneužitiu. Aj prípad *Jecko proti Slovenskej republike a 2 ďalšie sťažnosti* sa týkal tajného sledovania sťažovateľov a použitia takto získaných dôkazov v trestnom konaní proti nim, sťažnosti však Súd rozhodnutím z 11. júla 2023 odmietol ako zjavne nepodložené.

V prípade *Maslák proti Slovenskej republike* (č. 3), ktorý sa týkal zadržania listu v ústave na výkon trestu odňatia slobody, ktorý sťažovateľ adresoval inému odsúdenému (pre hanlivý obsah listu), Súd rozsudkom z 27. apríla 2023 konštatoval porušenie článku 8 Dohovoru z dôvodu, že vnútroštátne orgány neposkytli relevantné a dostatočné dôvody na zásah do práva sťažovateľa na rešpektovanie jeho korešpondencie.

V rozsudku z 31. augusta 2023 v prípade *X. proti Slovenskej republike*, v ktorom sťažovateľka namietala, že v dôsledku pomalého a neefektívneho postupu súdu v konaní bola pripravená o kontakt so svojím maloletým dieťaťom, Súd dospel k záveru o porušení článku 8 Dohovoru z dôvodu, že neboli dodržané procesné požiadavky spojené s právom na rešpektovanie rodinného života.

V 1 prípade Súd rozhodol, že došlo k porušeniu článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, zaručujúceho právo na pokojné užívanie majetku. Ide o rozsudok *Katona a Závorský proti Slovenskej republike* z 26. júna 2023. Prípady sa týkali pohľadávok sťažovateľov voči fyzickej osobe na zaplatenie dlžnej sumy na základe zmeniek. Ich nároky boli uznané právoplatnými a vykonateľnými rozsudkami. Dlžník bol vyhlásený za platobne neschopného a bolo mu povolené oddĺženie v konkurznom konaní, ktorého sťažovatelia neboli účastníkmi a na základe rozhodnutia, proti ktorému nebolo možné podať odvolanie. Priamo na základe zákona boli pohľadávky sťažovateľov vylúčené z uspokojenia v konkurznom konaní. Súd konštatoval, že príslušné právne ustanovenia neumožňovali zohľadniť žiadne výnimky alebo vyvažujúce faktory a sťažovatelia v tejto veci nemali prístup k žiadnemu konaniu, v ktorom by mohli účinne predložiť svoje argumenty. Dospel preto k záveru, že účinky ustanovení o oddĺžení dlžníka na sťažovateľov predstavovali pre nich neprimerané individuálne bremeno.

V roku 2023 Súd z vlastného podnetu 11. apríla 2023 vylúčil jedného slovenského advokáta zo zastupovania sťažovateľov v konaniach pred Súdom na obdobie dvoch rokov, a to pre jeho postupy (podávanie početných sťažností bez jasného uvedenia skutkových okolností a relevantných informácií, predloženie zavádzajúcich informácií), ktoré pretrvávali aj napriek predchádzajúcemu odmietnutiu niekoľkých ním predložených sťažností pre zneužitie práva podať sťažnosť podľa článku 35 ods. 3 písm. a) Dohovoru. Takéto rozhodnutie predsedu Súdu umožňuje pravidlo 44D ods. 1 a 2 rokovacieho poriadku.

Pokiaľ ide o výkon rozsudkov, VM RE ukončil dohľad okrem iného nad výkonom rozsudku *Chocholáč proti Slovenskej republike* zo 7. júla 2022. V tomto prípade sa sťažovateľ, vykonávajúci trest odňatia slobody, sťažoval na zabavenie pornografického materiálu väzenskými orgánmi a uloženie sankcie za jeho prechovávanie. Súd dospel k záveru o porušení článku 8 Dohovoru pre všeobecný a nerozlišujúci zákaz držby pornografického materiálu odsúdenými, ktorý neumožňoval posúdenie primeranosti v individuálnom prípade. V rámci výkonu rozsudku generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže vydal rozkaz, ktorým sa mení a dopĺňa Rozkaz č. 35/2020, ktorým sa vydáva vzorový ústavný poriadok pre obvinených a vzorový ústavný poriadok pre odsúdených. Táto interná úprava umožňuje obvineným vo väzbe a odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody predplatiť si a nechať doručiť erotické a pornografické časopisy, ktoré sú voľne dostupné cez distribučnú sieť. Väznená osoba si môže vybrať noviny a časopisy z katalógu periodickej tlače poštového podniku a predplatenie novín a časopisov nie je podmienené súhlasom riaditeľa ústavu. Toto opatrenie spolu s ďalšími individuálnymi a všeobecnými opatreniami považoval VM RE za dostatočné na výkon rozsudku.

V rámci výkonu rozsudkov *Balogh a ďalší proti Slovenskej republike* z 31. augusta 2018, *Engelhardt proti Slovenskej republike* z 31. augusta 2018, *Oros proti Slovenskej republike* z 18. novembra 2021, *Balogh a ďalší proti Slovenskej republike* zo 16. decembra 2021 a *Klačanová proti Slovenskej republike* z 31. marca 2022 došlo na podnet zástupkyne k zmene príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku. V uvedených prípadoch, týkajúcich sa neprimeranej dĺžky správneho konania, boli ústavné sťažnosti sťažovateľov vo vzťahu ku konaniu pred správnym orgánom odmietnuté z dôvodu, že musí byť najprv vyčerpaná správna žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Súd v rozsudkoch z roku 2021 a 2022 poukázal na to, že žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy ako prostriedok nápravy, ktorý má iba preventívny účinok, nemohol sťažovateľom poskytnúť primerané zadostučinenie a podanie ďalšej žaloby s cieľom získať finančné odškodnenie (žaloba o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri

výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov) by ich neprimerane zaťažilo. S účinnosťou od 1. júla 2023 došlo k zmene právnej úpravy v časti Správneho súdneho poriadku, ktorá sa týka žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 242 až § 251). Zmena umožňuje správne mu súdu v prípade zistenia dôvodnosti takejto žaloby (t. j. zistenia priet'ahov zo strany správneho orgánu) priznať žalobcovi aj primerané finančné zadost'učinenie, ak sa ho žalobca domáha. Dohľad nad výkonom uvedených rozsudkov zatiaľ nie je ukončený; čaká sa okrem iného na prax súdov podľa novej právnej úpravy.

Pokiaľ ide o nadchádzajúce obdobie, vzhľadom na predmet otvorených prípadov proti Slovenskej republike na Súde je možné očakávať viacero rozhodnutí Súdu, ktoré prípadne môžu mať dopad na vnútroštátne právne prostredie a môžu formovať ďalšiu vnútroštátnu prax. Spomenúť možno nielen viacero prípadov týkajúcich sa záruk súvisiacich s väzbou osôb, ale najmä prípady týkajúce sa podmienok v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody a uplatňovaných režimových opatrení, prípady týkajúce sa zaistenia majetku a vecí v trestnom konaní, prípad týkajúci sa údajného obchodovania s ľuďmi a ďalšie. Očakávať možno aj rozhodnutie veľkej komory Súdu v tzv. klimatickom prípade, v ktorom je Slovenská republika jedným zo žalovaných štátov.